

ELEMENTE DE IDENTIFICARE A ORGANIZAȚIEI ȘCOLARE

Titlatura oficială a școlii:

- **ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DR. PETRU ȘPAN” LUPȘA – ALBA – PJ**
- Unitate coordonatoare:** Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan”, Lupșa

Structuri arondate:

- Școala Primară Mușca
- Grădinița cu Program Normal Lupșa
- Grădinița cu Program Normal Mușca
- Grădinița cu Program Normal Valea Lupșii

Tipul unității de învățământ: gimnazial

Forma de învățământ: învățământ cu frecvență, cursuri de zi

Cicluri de învățământ:

- **Ciclul preșcolar:** 3 grupe
- **Ciclul primar:** 6 clase
- **Ciclul gimnazial:** 4 clase

Adresa: Localitatea Lupșa, Strada Principală nr. 5, județul Alba COD POȘTAL:517410

Telefon/fax: 0358 732 188

Telefon mobil: 0771 165 437

CUI : 12839708

COD SIRUTA: 5345

COD SIREUS: 306076

COD SIIR: 0161102779

E-mail: sc_lupsa@yahoo.com

Web site: <https://sclupsa.ro/>

Limba de predare: română

SCURTĂ ISTORIE A ORGANIZAȚIEI ȘCOLARE

- ✓ Datele sigure despre începuturile învățământului sătesc – din această zonă – s-au pierdut în negura vremurilor. Oricum, se știe că prima școală care a existat pe raza comunei a fost o școală confesională de rit ortodox, aceasta funcționând pe lângă mănăstirea din satul cu același nume.
- ✓ În anul 1924, imediat după Marea Unire a fost construit, în centrul comunei **Lupșa**, vechiul local de școală unde a funcționat până în 1968, după care aceasta a fost dezafectată.
În anul 1968 a fost dat în funcțiune localul noii școli, spre bucuria dascălilor din acea vreme, dar și a localnicilor care, în dorința lor de ”a învăța carte”, au pus umărul la ridicarea ei prin muncă voluntară.
- ✓ Din anul 1956 a fost construită școala din satul **Mușca**, în care au învățat zeci de generații de elevi, până în anul 2010, când a fost inaugurat noul spațiu școlar, un spațiu modern și funcțional. În prezent, ca urmare a depopulării satului Mușca, în localul școlii mai funcționează doar clase ale învățământului preșcolar și primar.
- ✓ Școli construite cam în aceeași perioadă, 1956 – 1960, în mai multe sate ale comunei au mai fost:
 - Școala gimnazială **Geamăna**, azi, însă, nu mai există, fiind înghițită de sterilul exploatarei miniere de la Roșia Poieni.
 - Școlile primare **Vința**, **Valea Șesii**, **Mărgaia**, toate închise între anii 1990 – 1997 datorită depopulării zonei, depopulare dată de strămutarea populației expropriate de către CMCRP din anii '80-'90.
- ✓ Școlile primare din satele **Mănăstire**, **construită în 1956-1960**, **Valea Lupșii** și **Hădărău** au fost construite în perioada anilor 1960 – 1970. Scăderea populației școlare a avut ca efect închiderea acestor școli, parțială sau totală:
 - Școala Primară Mănăstire, închisă în anul 2010.
 - Școala Primară Hădărău și a Grădinița cu Program Normal Hădărău în anul 2017-2018
 - Școala Primară Valea Lupșii în anul 2019-2020. În satul Valea Lupșii mai funcționează doar Grădinița cu Program Normal Valea Lupșii.
- ✓ Distanța mare dintre satele comunei, precum și numărul mare de copii a impus construirea de internate, astfel că, de-a lungul anilor au existat pe raza comunei nu mai puțin de trei internate școlare în Lupșa, Mușca, Geamăna. Cel din Lupșa a funcționat până în anul 1983.
- ✓ Din anul 1995 școala din Lupșa poartă numele „Dr. Petru Șpan”, nume ales în memoria celui care a fost fiu al satului, Petru Șpan, mare pedagog și teolog, absolvent al Institutului teologic din Sibiu, doctor în pedagogie, profesor al Institutului teologic din Sibiu, autor de cărți școlare și pedagogice.

Petru Șpan și-a început studiile în satul natal, unde a urmat școala primară, apoi a continuat cu școala ungurească din Trăscău (Rimetea) la clasa a II-a, unde a învățat și George

Barițiu și, unde, absolvind cu eminență, continuă studiile la Sângeorzul Trascăului (azi Colțești), și, din clasa a IV-a, la Blaj, unde studiază din 1874 până în 1881.

Din anul 1881 urmează cursurile Institutului teologic din Sibiu. Aici se formează ca teolog, dar personalitatea sa a fost mult influențată de profesorul său, Ioan Popescu, primul român care a studiat Pedagogia la Leipzig. A primit o bursă de studii de studii filosofice și istorice la Viena, unde ia parte și la lucrările Seminarului pedagogic.

În 1886 se îndreaptă spre centrul universitar de la Jena, coordonat de profesorul Wilhelm Rein (1847-1929), al cărui prim doctorand român i-a fost. La 20 noiembrie 1887 își susține la Jena teza de doctorat „Die Fortbildung der Pädagogik Herbarts durch Ziller” („Dezvoltarea pedagogiei lui Herbart de către Ziller”). În dizertația lui a cercetat dezvoltarea ideilor lui Herbart de către Ziller, considerând-o o cale de urmat, dar una adaptată progresului cultural și profilului poporului român.

Trăia cu convingerea că progresul poporului român se va face numai cu ajutorul unei culturi adevărat naționale, iar aceasta „se urzește și se desăvârșește în școli românești”. Dr. Petru Șpan vedea o „școala populară” întemeiată pe principiile religiozității și naționalității, organizată de învățători cu chemare, iar organigrama să cuprindă materii în deplină armonie cu trebuințele sufletești și cu existența însăși a poporului în slujba căreia s-a ridicat. Acest lucru venind firesc împotriva încercărilor de maghiarizare a școlilor românești.

A publicat o serie de lucrări didactice și pedagogice la Tipografia Arhidiecezană (nn. Tipografia Diecezană, înființată de mitropolitul Șaguna la 27 august 1850):

- *„Întrebări de educațiune și instrucțiune. Studii pedagogice”, Sibiu, 1891; „Treptele formale ale învățământului”, Sibiu, 1898 (ed. a II-a, 1903);*
- *„Poveștile pentru primul an școlar”. Sibiu, 1901 (ed. a II-a în 1905, sub titlul „Poveștile în educația școlară”);*
- *„Idei pregătitoare în Pedagogie”, Sibiu, 1902; „Noul Abecedar”, Sibiu, 1904 (ed. a II-a, 1906);*
- *„Cartea a doua de citire”, Sibiu, 1905 (ed. a II-a, 1907);*
- *„Lecții de Psihologie”, Sibiu, 1906;*
- *„Lecții de Didactică în usul școalelor pedagogice”, Sibiu, 1906;*
- *„Lecții de Pedagogie”, Sibiu, 1908.*

„Lupșa este poate cea mai frumoasă comună din Munții Apuseni, atât ca poziție geografică cât și ca trecut istoric. Poziția ei este cât se poate de romantică...

Este greu a străbate în sufletul lupșanului, căci el este poate unul din cei mai isteți moți ... Între ai săi e iubitor de adevăr și stăruie pentru dreptate, până la punerea capului. De la fire, e darnic, milos. Nu-i agresiv, dar atacat în vrednicia sa de om și bărbat devine furibund. E foarte religios și mai ales bisericos. Ține cele sfinte și tot darul îl așteaptă de la Dumnezeu. Atât de tare se umilește în fața Dumnezeirii, încât adesea îl auzi zicând : „ De nu ne-ar da Dumnezeu, nu am avea nimic, am putea noi să tot lucrăm.

Lupșanul e și mare naționalist. În procesul Memorandumului au mers câteva sute. Citește gazete mai ales generația tânără iar cea bătrână ascultă ...” **Petru ȘPAN, 1908**